

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Arbeids- og inkluderingsdepartementet	
Saksnr.: 200600205	Doknr.: 49
Arkivkode: S10	Dato: 26.06.06
Avdel.: SDMI	Saksbehandler: SCH
U.off.:	

Deres ref
200600205

Vår ref
200602224-/SK/SRM

Dato
23.06.2006

Høring - Innstilling om en nordisk samekonvensjon

Det vises til Arbeids- og inkluderingsdepartementets ekspedisjon 17. februar 2006 om innstilling til en nordisk samekonvensjon.

Kunnskapsdepartementet har merket seg at forslagene om regulering av rettigheter og plikter på utdanningens område i hovedsak skulle være i tråd med de bestemmelser som norske utdanningslover fra før inneholder. Dette gjelder spesielt for de som bor i samiske lokalsamfunn, men også for samer som bor utenfor de tradisjonelle samiske områder.

Sametinget har etter opplæringsloven § 6-4 stor innflytelse på utformingen av innholdet i opplæringen. Sametinget gir forskrifter om læreplaner for opplæring i samisk språk i grunnskolen og i den videregående opplæringen, og om læreplaner for særskilte samiske fag i den videregående opplæringen. For andre særskilte læreplaner for opplæring i samiske distrikt og for elever utenfor samiske distrikt som får samisk opplæring utarbeider Sametinget utkast til forskrifter om læreplaner.

Samisk høyskole og Universitetet i Tromsø har et særlig ansvar for undervisning og forskning om samisk kultur og næringsliv. Det bør derfor ligge til rette for at samer skal kunne delta i videre utdanning på høyere nivå og samtidig møte de behov som de har for fortsatt å kunne arbeide innenfor de tradisjonelle samiske næringene, jf. artikkel 26 første ledd, tredje setning.

Departementet er av den oppfatning at eksisterende regler for studiefinansiering er så fleksible at de oppfyller forslaget i artikkel 26 om at studiefinansieringen skal utformes

slik at det muliggjør høyere utdanning på samisk. Etter den gjeldende ordning er det mulig å få lån og stipend til studier i åtte år, mens normert studietid for en mastergrad er fem år. Ut over en full mastergrad er det således mulig å få lån og stipend til ytterligere tre års studier som for eksempel kan brukes til å studere samisk språk i forkant av et mastergradsstudium på samisk.

Departementet vil påpeke at ordlyden i artikkel 26 om at samene i de samiske områdene skal ha mulighet til undervisning i og på det samiske språket, kan være noe uklar med hensyn til omfanget av hvem som gis denne rettigheten. Det følger imidlertid av kommentaren til bestemmelsen at rettigheten gis "barn og unge" og at bestemmelsen er ment å svare til opplæringsloven § 6-2, som gir slik rett til "alle i grunnskolealder". Når det gjelder utenfor de samiske områdene, er det samiske barn og samisk ungdom som gis visse rettigheter. Også her henvises til opplæringsloven. Under forutsetning av at konvensjonen på dette punkt ikke gir forpliktelser utover det som følger av gjeldende opplæringslov, har departementet ingen andre merknader til denne bestemmelsen.

Artikkel 24 fastsetter at statene skal gjøre det mulig for samene å bevare, utvikle og spre det samiske språket. Det framgår av premissene at dette vil omfatte nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk. Selv om legaldefinisjonen av samisk språk i opplæringsloven sidestiller de tre språkformene, er det likevel forutsatt i lovpremissene at en kan legge vekt på utbredelsen og stillingen til språkformene i tilknytning til læreplanarbeid, utvikling av læremidler osv. Det ligger både praktiske og økonomiske hensyn bak denne reservasjonen i premissene.

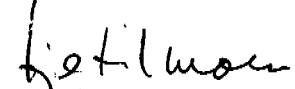
Artikkel 12 fastsetter bl.a. at statene skal treffe tiltak for å gi samer som er bosatt i ett av de tre land (Norge, Sverige, Finland) muligheter til å få undervisning i et annet av disse landene når dette framstår som formålstjenlig. På det obligatoriske grunnskoleområdet er det i dag problematisk å få til et slikt samarbeid på grunn av ulik lovgivning landene imellom, og fordi ingen land har noen overgripende jurisdiksjon på tvers av landegrensene.

Man kan se for seg lovendringer som kan lette et slikt samarbeid. Likevel vil det kunne bli problemer for barns grunnopplæring dersom det oppstår uenighet mellom de lokale skolemyndighetene i de impliserte landene underveis i opplæringen. Det kan være klokt å høste erfaringer ved forsøksvirksomhet før man bestemmer seg for endelig veivalg i dette spørsmålet. Det har vært avholdt et møte mellom utdanningsdepartementene i Norge og Sverige der spørsmål i tilknytning til slik forsøksvirksomhet har vært drøftet, og de ulike landene må selv avklare sitt hjemmelsgrunnlag for å kunne delta i forsøk.

Konsekvensene av klarere forpliktelser på dette punkt bør klarlegges før en går inn på dette.

Kunnskapsdepartementet har ellers ikke merknader til innstillingen.

Med hilsen

Kjetil Moen (e.f.)

fung. ekspedisjonssjef

Susanne R. Moshuus
Susanne Rynning Moshuus
seniorrådgiver